

KAKO UNAPRIJEDITI CRNOGORSKI EFP ZA 2011 U DIELU KOJI SE ODNOŠI NA STRUKTURNE REFORME: OPŠTE SMJERNICE ZA RAD PO GRUPAMA

Matija Rojec
Međunarodni ekspert, CDP
matija.rojec@gov.si

Podgorica, 15. septembar 2010

Sadržaj

- ⌘ Ojcena 2010 EFP od strane Evropske komisije
- ⌘ Pristup ocenjivanju EFP od strane Evropske komisije
- ⌘ Primjer dobre prakse - PEP Slovenia 2003
- ⌘ Upstvo Evropske komisije za 2011 EFP
- ⌘ Prijedlog strukture teksta pojedinog segmenta strukturnih reformi

Ocjena strukturnih reformi u 2010 EFP od strane EK (1)

⌘ Suštinski aspekti:

- ▣ Unatoč krizi Crna Gora nije samo zadržala nego čak **ojačala agendu struktturnih reformi.**
- ▣ **Mere** su uglavnom odgovarajuće i **idu preko najnužnijih intervencija koje zahtijeva kriza**
- ▣ Strukturne reforme **podupiru scenario dugoročne fiskalne stabilnosti**
- ▣ Mjere uzimaju u obzir procjenu 2009 EFP od strane EK, Progress Report i European Partnership with Montenegro.

Ocjena strukturnih reformi u 2010 EFP od strane EK (2)

❖ Suštinski aspekti:

- ❖ **Prestrukturiranje metalskog sektora** (aluminium i čelik) se primarno fokusira samo na njegovo preživljavanje i ne na razvoj => Nije jasno da li socialne koristi prevazilaze troškove
- ❖ Program ne daje **procjene očekivanih efekata Fonda Rada i Memoranduma o socijalnom partnerstvu u okolnostima djelovanja globalne ekonomske krize na zaposlenost**
- ❖ **JPP u socialnom osigoraju:** nedostaju konkretne informacije o nabrojanim reformama u oblasti socialnog osiguranja kroz javno-privatno partnerstvo; nedostaje procena proračunskih efekata
- ❖ **Strategija za suzbijanje siromaštva:** nedostaje informacija kako će se postići bolje targetiranje socialnih transfera ; nedostaje procena proračunskih efekata

Ocjena strukturnih reformi u 2010 EFP od strane EK (3)

⌘ Kvalitet dokumenta i proces pripreme

- ─ Dio EFP o struktturnim reformama je **isuviše opširan**
- ─ **Tekstovi** trebaju biti **kraći**, ograničeni na **bitne stvari**, sa manje informacija o proteklim dostignućima i **fokusom na konkretne buduće reforme i planove**
- ─ Uglavnom **neodstaju procjene efekata struktturnih reformi na proračun i kvalitet javnih finansija => Pojačati treba analitički kapacitet pripreme EFP**
- ─ **Nedostaje rezime svih glavnih programa / mera struktturnih reformi, sa vremenskim rasporedom njihove implementacije i procjenom utjecaja na proračun.**
- ─ Kvalitet / dužina pojedinih delova teksta su neujednačeni
- ─ **Nedostaje eksplicitno povezivanje ("cross-referencing") struktturnih reformi sa fiskalnim dijelom EFP.**

Kriterijumi / elementi ocenjivanja EFP od strane Evropske komisije

- ⌘ **Adekvatnost strukturnih reformi s aspekta:**
  - ▣ Fiskalnog scenarija,
  - ▣ European Partnership prioriteta i zahtjeva koji proizilaze iz SAA,
  - ▣ Reagiranja na finansijsku krizu
- ⌘ **Usklađenost prioriteta struktturnih reformi sa ključnim izazovima ekonomске politike** datim na početku dokumenta
- ⌘ **Adekvatnost mera** za eliminiranje identificiranih problema
- ⌘ **Ocena rizika mera struktturnih reformi** za fiskalni okvir
- ⌘ **Kvantitativne ocene efekta najvažnijih mera**
- ⌘ **Jasan vremenski okvir i dinamika implementacije reformi**
- ⌘ **Rizici na putu implementacije reformi**

Primer dobre prakse – PEP Slovenia 2003 (1)

⌘ Procena proračunskih efekata:

- ✉ Executive summary: 2 str.
- ✉ Sektor preduzeća: 5 str.
- ✉ Finansijski sektor: 2 str.
- ✉ Tržište rada (Human capital and knowledge society): 6 str.

⌘ Standardna struktura tekstova:

- ✉ Implementacija i odstupanja od implementacije mjera
- ✉ Razlozi za odstupanja i odgovori Vlade za eliminaciju odstupanja
- ✉ Aktualna usmjerenja i mjere ekonomske politike
- ✉ Proračunski efekti mera ekonomske politike

Primjer dobre prakse – PEP Slovenia 2003 (2)

⌘ Oblik procjene proračunskih efekata:

- ◻ Predpisana tabela
- ◻ Procjena, ali bez tabele
- ◻ Opisna procjena bez brojki (direktan / indirektan efekt)
- ◻ Nema procjene, ali se daje argumentacija zašto ne.
- ◻ Nema procjene

Primer dobre prakse – PEP Slovenia 2003 (3)

4.4.1. Labour market

Implementation and deviations in implementation of measures

In the field of the labour market, the policy guidelines and measures are being implemented in accordance with the goals and deadlines. The only deviation from the measures planned in PEP 2001 and PEP 2002 relates to the amendment of the National Vocational Qualifications Act, which provides the necessary institutional framework for the operations of the vocational qualifications inspectorate. This amendment was adopted by the Slovenian parliament in May 2003, and not in 2002 as was planned in PEP 2002.

Reasons for deviations and responses aimed at eliminating them

The vocational qualifications inspectorate was institutionally entrusted to the existing Labour Inspectorate of the Republic of Slovenia within the Ministry of Labour, Family and Social Affairs; this change meant that it was necessary to carry out more activities and harmonise a wider variety of views than first anticipated, and to make sure that such a change would be implemented in practice.

Current guidelines and policy measures

1. Implementation of the National Programme of the Development of the Labour Market and Employment up to 2006, adopted by parliament in November 2001. The programme is the basic document for all other labour market measures and policy guidelines. Implementation of this programme is financed by the national budget and partly by pre-accession aid provided through the EU Phare programme. Phare aid is mainly used as preparation for withdrawal of funds from the European Social Fund, through which Slovenia also plans to support the implementation of the national programme in the 2004–2006 period.
2. Implementation of the Active Employment Policy Guidelines for 2002 and 2003 and the Active Employment Policy Programmes for 2003; the active employment policy guidelines and current annual programmes, adopted by the government at the beginning of 2002, are in accordance with the European Employment Strategy.
3. Implementation of the new Labour Relations Act, adopted in April 2002. The act entered into force on 1 January 2003 and regulates employment as a contractual relation between employee and employer based on an employment contract.
4. A new Employment and Insurance Against Unemployment Act is being prepared and shall be adopted by 2004.
5. Implementation of the Act Regulating the Recognition Procedure for Qualifications of Citizens of EU Member States Relating to Access to Regulated Professions and Professional Activities in the Republic of Slovenia, adopted in February 2002.
6. Further development of the certification system in Slovenia. In relation to this, an amendment to the National Vocational Qualifications Act was adopted in May 2003 which provides the necessary institutional arrangement for carrying out the vocational qualification inspection tasks.

Budget effect of measures

<i>in SIT millions</i>	2002	2003	2004	2005	2006
Net effect on the budget					
1. Effect on budget revenue					
2. Effect on budget expenditure	22,502.3 ¹	23,440.1 ²	26,545.5 ³	27,660.4 ⁴	28,683.8 ⁴

Uputstvo Evropske komisije za 2011 EFP (1)

- ⌘ **Sadržaj, struktura itd. 2011 EFP su isti kao za prošlu godinu**
- ⌘ 2011 EFP treba da pokrije **razdoblje 2010-2013**
- ⌘ Naglasak treba staviti na **razvoj događaja o razdoblju od 2010 EFP**
- ⌘ 2011 EFP je **dokument za sebe**, ali **pozivanje na prijašnje EFP omogućava njegovo skraćivanje => detaljno opisivanje politika koje se od prošlog EFP nisu promenile nije potrebno.**

Uputstvo Evropske komisije za 2011 EFP (2)

- ⌘ Nužna je procjena realizacije trendova i ciljeva ekonomskih politika, nagoveštenih u 2010 EFP => jasno treba naglasiti i obrazložiti
  - ▣ **Gdje su bili trendovi drugačiji od očekivanih i zašto**
  - ▣ **Koji se ciljevi ekonomskih politika nisu realizovali i zašto**
- ⌘ Inputi moraju jasno da eksplikirati uticaj krize i odgovore na nju.
- ⌘ **2011 EFP mora da se odazove** na specifične stvari / probleme naglašene u
  - ▣ **Procjeni 2010 EFP** od strane Evropske komisije.
  - ▣ Poslednjem **Progress Reportu**
  - ▣ **European Partnership with Montenegro**

Uputstvo Evropske komisije za 2011 EFP (3)

- ⌘ **Oceniti adekvatnost strukturnih reformi s aspekta fiskalnog scenarija**, odnosno rizike mera struktturnih reformi za fiskalni okvir
- ⌘ **Proveriti usklađenost prioriteta struktturnih reformi sa ključnim izazovima ekonomske politike** datim na početku dokumenta
- ⌘ **Ocijeniti adekvatnost mjera** za eliminiranje identificiranih problema
- ⌘ Dati **kvantitativne ocjene efekta** najvažnijih mjera
- ⌘ Dati jasan **vremenski okvir i dinamiku** implementacije mjera
- ⌘ **Identificirati rizike** na putu implementacije reformi

Predlog strukture teksta pojedinog segmenta strukturnih reformi (1)

- ⌘ **Sinteza ocjena usmerenja i implementacije strukturnih reformi**
- ⌘ **(1) Implementacija i odstupanja od implementacije prošlogodišnjeg EFP (cca. 15% ukupnog teksta)**
  - ▣ **Realizacija politika** predvidjenih u prošlogodišnjem EFP
  - ▣ **Politike** kod kojih **nije došlo do uspješne realizacije**
  - ▣ **Odstupanje od ili nerealizacija politika** planiranih u prošlogodišnjem EFP

Predlog strukture teksta pojedinog segmenta struktturnih reformi (2)

- ⌘ **(2) Razlozi za odstupanja ili nerealizaciju politika i reakcije vlade da bi eliminirala ta odstupanja / nerealizaciju (cca. 30% ukupnog teksta)**
  - ↗ **Razvoj dogadjaja od prošlogodišnjeg EFP sa posebnim naglaskom na utjecaj ekonomske krize**
  - ↗ **Glavni problemi**
  - ↗ **Reakcije / odgovori vlade**
- ⌘ **(3) Programi i mere ekonomske politike koje su na snazi (cca. 50% ukupnog teksta) => informacija o svakom programu i / ili mjeri treba da sadrži početnu i krajnju godinu njegove implementacije**

Predlog strukture teksta pojedinog segmenta struktturnih reformi (3)

❖ (4) Proračunski uticaj svakog programa / mjere ekonomske politike (cca. 5% ukupnog teksta)

	2010	2011	2012	2013
Program / Mjera				
Neto proračunski uticaj				
Direktan uticaj na proračunske prihode				
Direktan uticaj na proračunske razhode				

Okvirni broj stranica poglavlja EFP o “Strukturnim reformama”

- ⌘ Sektor preduzeća: 15 str.
- ⌘ Finansijski sektor: 7 str.
- ⌘ Tržište rada: 7 str.
- ⌘ Administrativne reforme: 5 str.
- ⌘ Ostale reforme: 5 str.